

Партийн организацин тооцана болн суньгьврн хургуд

Партийн организацин тооцана болн суньгьврн хургуд мана республикд ода эклэд кеддж йовна. Партийн организацин кодлмшт — тооцана болн суньгьврн хургуд келгн ик дааврта тор.

Ода мана республикар эклэд кеддж йовх, партийн организацин тооцана болн суньгьврн хургуд, республикд ик чинртэ кесг гүджрмг кодлмш делгрүлгддж йовх цагла харгьдж кедджанä.

Эн джилин октябрь сарин 19-д — Хальмг АССР-н Деел Союдт суньгьвр кедхмн. Эн онд сән өдриг күч-көлсн тодрха, темдгтэ днлврмүдär тосхин эркд, цуг хамг кодлмшан улм ясурулхин эркд партийн организаце ода зөвär элэд кодлмш кедж йовцхана. Цуг социалистическ Төрснлärн хамдан мана республикин күч-көлсчир Алдр Октябрьск социалистическ революцин 41-ч джилин өнд шунлтта белдвр кедж йовцхана.

Бас нег байрта йовдл баянä. 1958 джилин сентябрь сарин 5-д, Советск Союзин Коммунистическ партин Центральн Комитетин Пленум хурагдсн, тунä тускар сонъсхгдсн занъгиг КПСС-н XXI-ч хургиг болзгаснь урд хурахмн гидж токта-сн тер Пленумин токтавриг, Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикин күч-көлсчир, цуг советск олт-амт дахдж, нег күн мет, нег дуугьар йөрäцхадж, ик гидг байрта кевär тосцхав.

Иигад олт-амтнä сä хäähин төлä, орн - нутгиннь нер бөдлүлхин төлä күчтэ ик төрмүд күцäгддж йовх цагт, олт-амтнä омурдк-урдкасн улм сäәнär кодлхär седжäh седкл-ухань йир ик.

Өнърсн джилин эргид мана республикин эдл-ахунь чигн, культурн тосхлт чигн делгрдж өсв. Хөөдин то 419 минъг күрч, бод малин то 14 минъг күрч негддж өсв. Эн джил мана республик 111 минъгн гектар газрт эрдни-шишä тärсн, ик гидг ургъц авб.

Государствд буудя орулдж өглгьärн эн джил урдк джилмүдär болхла мана республик ик онъгдан, йилгьвртэ кодлмш кев. 10 сай пуд буудя — Төрскн өгсн белгмдн тним болдж гарв.

Тооцана болн суньгьврн хургудла партийн организаце джилä кодлмшиннь тооцагьан өгхмн. Өнърсн джилин эргид

мана орн-нутгт болв чигн, тунъ дахдж, мана республикд чигн күчтэ ик кергүд күцäгдв. Колхозин тосхлтин цаарандк делгрлтин болн МТС-н бүрдä-мджиг онъгдаруллгьна тускар гаргьгдсн партин шнидвр, колхозмудин цаарандк өслтднь ик ач-тусан күргв.

Келн - амтнä ленинск политикär гардвр кедж, Коммунистическ парть болн Советск правительств, эн джил Хальмг танъгьчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврäv.

Өнърсн джилин саамд, партийн организацин бийснь чигн чанъгьрдж батрв. Эднä зергланд шинäс кесг улс орв. Кодлмшиннь медрл өсв.

Болв зуг, партийн организацин кедж, күцäдж йовх кодлмшт эндү, дуту-дунд йовдлмуд уга, цугьар мел бер тегш сән гидж келдж чадшговдн.

Тооцана болн суньгьврн хургуд деерән, эдл-ахун, цäälгьврн, партийн-политическ болн нань чигн цуг олт зүсн кодлмшиг коммунистнр шүрүтэ кевär шалгьдж, шүүдж хäläцхäh зөвтэ.

Тärәнä кодлмшärн чигн, мал өсклгьнä төрмүд хагьлгьärн чигн, республикин цуг наадк райодас нег үлү ард хоцрдж йовцхahнь ода деерән Сарпинск, Яшкульск болн Целинн райод. Эн райодин иим му нертä хоцрлтинь цаарандан тесдж бäädж болшго.

Мана республикин кесг колхозмуд болн совхозмуд государствд мах, тос, үс, ноос орулдж өглгьär даалгьвран күцäгьä йовцхана. Республикд пätрмүдин гермүд, малд хашахаац, учрежденьсин гермүд тосхлгьн ода делгүгьär кеддж йовна.

Цуг эн тоот төрмүдин тускар, амтнд цугтаднь йир эркн кергтэ, эркн чинртэ нань чигн тним кесг олт төрмүдär партийн хургуд деер күүндвр кедж болджана.

Партийн сургьулин төрмүд күцäлгьнд, олт-амтн дунд цäälгьврн кодлмш делгрүлгьнд ода чигн дуту-дунд йовдлмуд олт. Тер тоотиг уга келгн — йир бас ик эркн тор.

Партийн организацин тооцана болн суньгьврн хургуд, партийн организаце эврәннь залгьагьан олтла улм чанъгьадж, партийн бүрдäмджин болн цäälгьврн кодлмшиг ясурулдж улм бөдлүлгьнднь эркн дөнъ-нөкд болцхahнь мел лавта.